

Η ευχή του Αγίου Εφραίμ του Σύρου (Ραφαήλ Χ. Μισιαούλης, Φοιτητής Θεολογίας ΑΠΘ)

/ [Πεμπτούσία](#)

Κατά την περίοδο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, μία μικρή αλλά σημαντική ευχή δεσπόζει στις ακολουθίες της Αγίας μας Εκκλησίας. Μια ευχή μικρή, αλλά περιεκτική, η οποία δεν απαγγέλλεται απλά, αλλά συνοδεύεται από κινήσεις μετανοίας. «Κύριε καί Δέσποτα τῆς ζωῆς μου...». Η Ευχή αυτή, σύμφωνα με την Παράδοση, αποδίδεται σε έναν από τους μεγάλους δασκάλους της πνευματικής ζωής, τον Όσιο Εφραίμ τον Σύρο (28 Ιανουαρίου), τον Άγιο των δακρύων, όπως τον χαρακτηρίζει ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης.

Η δομή της ευχής αποτελείται από 3 μέρη. Στο πρώτο μέρος είναι η ικετευτική παράκληση από την απαλλαγή 4 παθών, στο δεύτερο μέρος είναι η ικετευτική παράκληση για την απόκτηση 4 αρετών και στο τρίτο μέρος είναι η συγκεφαλαίωση του ανωτέρου περιεχομένου.

st.ephraim.the.syrian.2

Η ευχή αρχίζει με την φράση «Κύριε καί Δέσποτα τῆς ζωῆς μου...». Η έκφραση αυτή είναι παρμένη από το βιβλίο της Παλαιάς Διαθήκης, της Σοφίας Σειράχ (23,1). Αρχίζει με την προσφώνηση του ονόματος του Θεού, ο οποίος αποτελεί τον οδηγό και κυβερνήτη της ζωής μας, τον υπερασπιστή της ζωής μας, όπως λέει και ο ψαλμωδός (Ψαλμ. 26,1). Στη συνέχεια γίνεται η αναφορά στην αποφυγή 4 παθών. Σύμφωνα με τους Πατέρες της Εκκλησίας, τα πάθη βλαστάνουν πάνω στο έδαφος των αισθήσεων και της μνήμης.

Πρώτο πάθος είναι το πάθος της αργίας. Αργία είναι η τεμπελιά, η αδιαφορία, η ραθυμία. Αυτό θα πει αργία. Γι' αυτό και η ακηδία, η αδιαφορία δηλαδή περί των πνευματικών θεμάτων, θεωρείται από τους Πατέρες της Εκκλησίας μας ένα από τα επτά θανάσιμα αμαρτήματα. Ο Μέγας Βασίλειος την ακηδία την παρουσιάζει ως αιτία κάθε κακουργίας και ο Ιερός Χρυσόστομος την θεωρεί πηγή πάσης αμαρτίας.

Το επόμενο πάθος, το οποίο συνδέεται στενά με την αργία, είναι το πάθος της

περιέργειας. Είναι το να θέλει κάποιος να γνωρίζει τα πάντα. Η περιέργεια αποδεικνύει την έλλειψη επίγνωσης και μετανοίας. Ο Άγιος Κασσιανός ο Ρωμαίος αναφέρει πως από την αργία γεννιέται η περιέργεια, από την περιέργεια η αταξία και από την αταξία κάθε κακία. Η περιέργεια συνδέεται στενότερα με το πρώτο προαναφερθέν πάθος, την αργία.

Το άλλο πάθος που αναφέρεται στην ευχή, είναι το πάθος της φιλαρχίας, δηλαδή της φιλοπρωτίας. Το να θέλουμε να είμαστε πάντα πρώτοι, να επιθυμούμε τιμές, δόξες, μεγαλεία. Να βλέπουμε τον πλησίον μας κατώτερο από εμάς, να ψάχνουμε τρόπους πώς να τον μειώσουμε στα μάτια των άλλων και να αποδειχθούμε εμείς οι καλύτεροι, οι ανώτεροι. Αυτά όλα, όμως, αποδεικνύουν τον μαρασμό που επικρατεί στην πνευματική μας ζωή και την κενότητα που υπάρχει στην ψυχή μας. Ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός λέει «Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος, καὶ πάντων διάκονος» [Μαρκ. 9,35]. Από τον αναφερθέντα Κυριακό λόγο εξάγεται το συμπέρασμα ότι πρέπει να είμαστε απλοί και ταπεινοί. Όχι ατομιστές και εγωκεντρικοί. Η φιλαρχία μπορεί να συνυπάρξει με τον Χριστιανισμό μόνο σε μια περίπτωση. Όταν αυτή γίνεται διακονία αγάπης και προσφοράς στο συνάνθρωπο, στον πλησίον.

Τελευταίο πάθος στο οποίο γίνεται αναφορά, είναι η αργολογία. Αργολογία είναι το να λες ανούσια και άχρηστα πράγματα, λόγια που δεν προσφέρουν κανένα όφελος, παρά μονάχα χάσιμο χρόνου. Ο Απόστολος Παύλος λέει από το στόμα μας λόγος αργός «μη ἐκπορευέσθω» (Εφεσ. 4,29) Η πολυλογία είναι σημάδι αγνωσίας και δημιουργός της ακηδίας. Η αργολογία σκοτώνει τη συνείδηση απέναντι στον εαυτό μας με τη σπατάλη του θεϊκού λόγου, « Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἄνθρωπος, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα» (Ιακώβ. 3,1). Θα ερωτηθεί κανείς ποιος είναι τέλειος. Ο Άγιος Ιάκωβος μας δίδει την απάντηση λέγοντάς μας ότι τέλειος είναι αυτός που δεν πέφτει σε κανένα σφάλμα λέγοντας διάφορα λόγια. Αυτός που έχει καθαρό στόμα, εγγίζει πλέον την κατάσταση της τελειότητας.

Συνεπώς, παρακαλούμε και ικετεύουμε τον Πανάγαθο Θεό να μην επιτρέψει την παρουσία των 4 αυτών παθών, αλλά να επιτρέψει τις αντίστοιχες αρετές των. Αντί της αργίας το φιλότιμο, αντί της περιέργειας το απερίεργον, αντί της φιλαρχίας την υποχωρητικότητα και αντί της αργολογίας τη σιωπή.

(συνεχίζεται)